

Társadalombiztosítási járulékok és SZOHA élő munka terhei

I. Mit jelent a társadalombiztosítás?

Magyarországon a társadalombiztosítás keretszabályait a társadalombiztosítás ellátására és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény (a továbbiakban Tbj. törvény) tartalmazza, azonban a részletszabályokat külön jogszabályokban találjuk. A törvény célját az 1§-ban találjuk, mely szerint a jogszabállyal a jogalkotó az egyéni felelősség és öngondoskodás követelményeinek és a társadalmi szolidaritás elveinek megfelelően kívánja szabályozni a társadalombiztosítás keretében létrejövő jogviszonyokat.

A társadalombiztosítás szabályrendszere rendkívül szerteágazó, azonban mindenekelőtt meg kell említenünk

A társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény hatályon kívül helyezése okán jelen kiadványban foglaltakra a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvényben foglaltak irányadóak.

Frissítve: 2021.12.31.

Magyarország Alaptörvényét, mely a XIX. cikkében a következők szerint fogalmaz: Magyarország arra törekszik, hogy minden állampolgárának szociális biztonságot nyújtson. Anyaság, betegség, rokkantság, fogyatékoság, özvegyiség, árvaság és önhibáján kívül bekövetkezett munkanélküliség esetén minden magyar állampolgár törvényben meghatározott támogatásra jogosult. Magyarország a szociális biztonságot az előbb említett rászorulóknak esetében a szociális intézmények és intézkedések rendszerével valósítja meg.

A társadalombiztosítás alatt tulajdonképpen a modern társadalom szervezett gondoskodását értjük a társadalom tagjainak – a társadalombiztosítási jogviszony alanyainak - szociális biztonságáról, amelynek keretében az állampolgárok meghatározott mértékű ellátásra jogosultak azokban az élethelyzetekben, amikor saját magukról, illetve eltartott hozzátartozójukról átmenetileg vagy tartósan nem tudnak gondoskodni.

A társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény hatályon kívül helyezése okán jelen kiadványban foglaltakra a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvényben foglaltak irányadóak.

Frissítve: 2021.12.31.

A társadalombiztosítás szabályrendszerét a fentiekben már hivatkozott jogszabályok, egyéb törvények és rendeletek, valamint nemzetközi egyezmények és európai uniós jogszabályok töltik meg tartalommal.

A társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény hatályon kívül helyezése okán jelen kiadványban foglaltakra a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvényben foglaltak irányadóak.

Frissítve: 2021.12.31.

II. A társadalombiztosítási jogviszony főbb jellemzői

A társadalombiztosítási jogviszony az annak alapjául szolgáló jogviszonnyal (ami például munkaviszony vagy megbízási jogviszony) jön létre, és főszabály szerint ezen tevékenység vagy jogviszony megszűnésével szűnik meg.

A társadalombiztosítás alanyai a biztosítottak (esetünkben elsődlegesen Magyarország állampolgárai és az előbb hivatkozott Tbj. törvény külön rendelkezése alapján Magyarországon munkát végző más természetes személyek, valamint a Tbj törvény 5.§-ában meghatározottak - lásd az internetes közzététel www.jogpontok.hu/jogi kiadványok menüpont alatt), a foglalkoztatók (például a munkáltatók) és a társadalombiztosítás szervei (például az Országos Egészségbiztosítási Pénztár 386/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet az egészségbiztosítási szervekről és az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság, melyek egyébként 2017. január 1. napjával beolvadás útján, tehát jogutóddal

A társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény hatályon kívül helyezése okán jelen kiadványban foglaltakra a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvényben foglaltak irányadóak.

Frissítve: 2021.12.31.

megszűnnek). A jogviszony alanyainak pontos meghatározását a már hivatkozott Tbj. törvény 4.§-ának értelmező rendelkezései tartalmazzák. Foglalkoztató lehet akár jogi személy vagy természetes személy, egyéni vagy társas vállalkozás, vagy egyéb szervezet, költségvetés alapján gazdálkodó szerv vagy bármely személyi egyesülés, ha biztosítottat foglalkoztat. Már most fontos tartjuk azonban kiemelni, hogy a társadalombiztosítási jog szempontjából nem minden munkáltató minősül egy az egyben foglalkoztatónak is. Ugyanis amennyiben a biztosított munkáltatója (például egy Kft.) felszámolás alá kerül, úgy a felszámoló már nem minősül a biztosított foglalkoztatójának, hiába gyakorolja - egyéb jogszabályi rendelkezések szerint – a biztosított szempontjából a munkáltatói jogköröket. A munkáltatói jogkör gyakorlója ugyanis nem válik munkáltatóvá, ezt mondja ki a Legfelsőbb Bíróság – mai nevén Kúria - Mfv. III. 10.192/2010. számú

A társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény hatályon kívül helyezése okán jelen kiadványban foglaltakra a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvényben foglaltak irányadóak.

Frissítve: 2021.12.31.

határozata (a határozat szövegét lásd az internetes közzététel / www.jogponbtok.hu/ jogi kiadványok mellékletében)

A társadalombiztosítási jogviszony további jellemzője, hogy kötelező jellegű, valamint alanyait adatszolgáltatási- és bejelentési kötelezettség, nyilvántartási kötelezettség, bevallási kötelezettség, továbbá járulék-megállapítási és járulék-levonási kötelezettség, valamint járulékfizetési kötelezettség terheli. Alapvető továbbá, hogy a társadalombiztosítás alanyai között „kockázatközösség” áll fenn, a biztosítottak jogai járulékfizetési kötelezettségük teljesítéséhez kötődnek; azaz a járulék-fizetés elmaradása értelemszerűen a biztosított jogviszony megszűnéséhez vezet.

A társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény hatályon kívül helyezése okán jelen kiadványban foglaltakra a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvényben foglaltak irányadóak.

Frissítve: 2021.12.31.

III. A társadalombiztosítás rendszere

A társadalombiztosítás rendszerében az Állam több ellátási formát nyújt, melyek az egészségbiztosítás és a nyugdíjbiztosítás keretében vehetők igénybe. Egészségbiztosítási ellátások közé tartoznak az egészségügyi szolgáltatások, a pénzbeli ellátások (így a csecsemőgondozási- és gyermekgondozási díj, és a táppénz, örökbefogadói díj), a baleseti ellátások (ilyen a baleseti táppénz, a baleseti járadék, és a baleseti egészségügyi szolgáltatás) valamint 2012. január 1-jétől a megváltozott munkaképességű személyek ellátásai (a rokkantsági és a rehabilitációs ellátás). A nyugdíjbiztosítási ellátások közé tartozik a társadalombiztosítási saját jogú nyugellátás (azaz az öregségi nyugdíj), valamint a hozzátartozói nyugellátás (ilyen az özvegyi nyugdíj, az árvaellátás, a szülői nyugdíj, és a baleseti hozzátartozói nyugellátások), valamint a rehabilitációs járadék. Korábban ezen utóbbi ellátási forma

A társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény hatályon kívül helyezése okán jelen kiadványban foglaltakra a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvényben foglaltak irányadóak.

Frissítve: 2021.12.31.

közé tartozott a rokkantsági nyugdíj, valamint a baleseti rokkantsági nyugdíj is, azonban 2012. január 1-jével a jogalkotó átalakította a társadalombiztosítási nyugdíjrendszert így az említett ellátási formák kikerültek a szabályozásból.

A társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény hatályon kívül helyezése okán jelen kiadványban foglaltakra a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvényben foglaltak irányadóak.

Frissítve: 2021.12.31.